

Seuranta- komitean kokous 28.11.2024

Tanja Hirschovits-Gerz,
hankepäälikkö &
Tuula Jäppinen,
erikoissuunnittelija, THL

Turvaverkkoja nuorten tulvaisuuteen rakentamassa

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos
SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa – koordinaatiohanke

thl.fi/soila

SOILA-koordinaatio-hanke

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR + TL 5.1

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -erityistavoitteen tavoitteena on

- tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä: kehittää lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja palveluita, joita
- tuotetaan paikallisesti monitoimijaverkostoissa
- yhdessä lasten, nuorten ja perheiden kanssa.

30 M€
Koordinaatio
4 M€ ja alueet
26 M€

Uudistetaan
lastensuojelun
avo-, sijais- ja
jälkihuollon
palveluita
sosiaalisesti
innovatiivisesti.

Kohderyhmänä
palvelut ja
ammattilaiset.
Välillisenä
kohderyhmän 12–
25-vuotiaat
lastensuojelun
asiakkaat ja heidän
läheiseensä

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistamme lastensuojelua

NELJÄ STRATEGISTA TEEMAA

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1 -hankekauden strategiset teemat ovat:

1

12-17-vuotiaiden lasten **sijoitusten määrän vähentäminen** laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.

2

Koko perheen ja erityisesti **vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa**, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.

3

Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.

4

Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan **sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin**.

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

Euroopan unionin
osarahoittama 5

Onnistumisia

1. SOILA-koordinaatio toteutuu konsortiona: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen & Pesäpuu & Lastensuojelun keskusliiton yhteistoimintana.
2. ELY-yhteistyö on sujuvaa ja tukevaa yhdessä ja erikseen kaikkien RR-ELYjen kanssa. Yhteiset hakuajat, infot, tiedotteet.
3. Hyvinvointialueet mukana kaikissa aluehankkeissa jollakin tavalla haastavista olosuhteista huolimatta.
4. 100 % aluehankkeista on SOILA-yhteistyössä. Yhdessä oppimisen verkosto on käynnissä.

Pesäpuu ry

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

- SOILA tunnetaan hyvin, seurauksena osallistujamäärät korkeita
- Sos innovaatiot ydin 16 piirrettä avattu ja valmennettu innovaatiotyöhön.
- Hankkeessa onnistuttu rekrytoimaan osaavaa väkeä ja aktiivinen yhteistyö on käynnissä
- Yhteiskehittäminen on käynnissä
- Osallisuus ja kokemustoiminta on vahvasti mukana alueella ja SOILAssa
- Ekosysteemiajattelu on edennyt. Otetaan laajemmin mukaan.
- Kehittävä arviointi käynnissä

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Sosiaalisten innovaatioiden erityispiirteet lastensuojelussa

Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys

Liittyminen laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen

Ratkaisu yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin

Kohderyhmä- ja tarvelähtöisyys

Yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus

Uudet vuorovaikutussuhteet

Uusi toimiva idea

Osallisuus

Yhteiskehittäminen

Keinoiltaan sosiaalinen

Verkostomaisuus

Yhteiskunnallinen päämäärä

Uutta osaamista kasvattava

Paikallisuus ja kontekstisidonnaisuus

Kiinnittyminen ekosysteemiin

Innovaation laatu levitettävyyden näkökulmasta

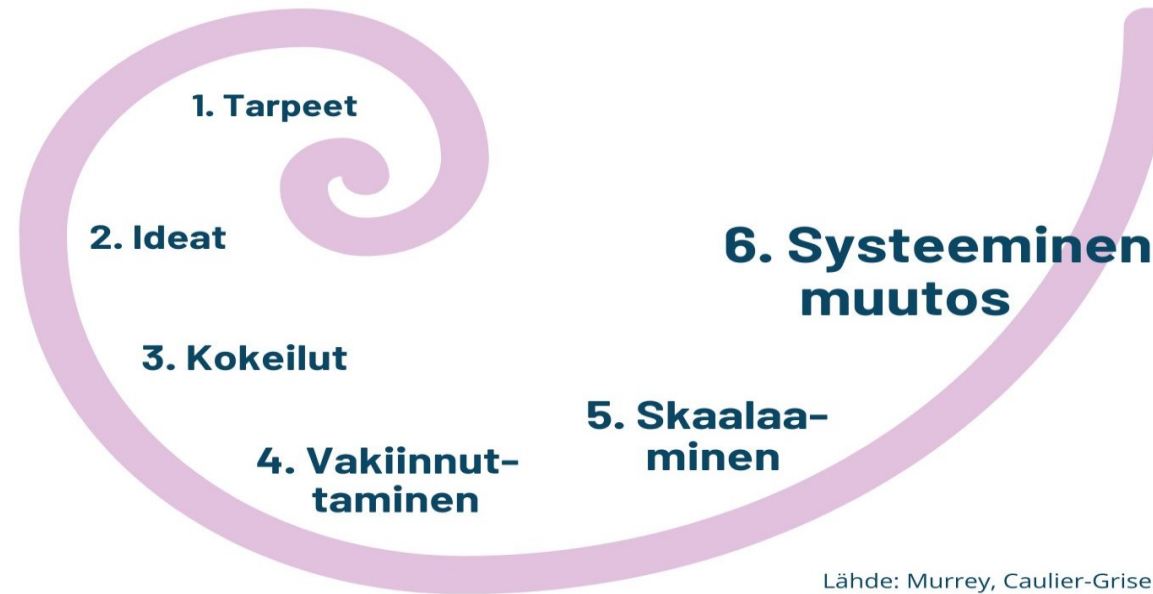
Innovaatiospiraalista vipuvoimaa lastensuojelun uudistamiseksi

1-2. Lastensuojelun uudistamisen kansalliset ja paikalliset tarpeet esiin. Tuki ELYlle, tuki hakijoille hankkeiden ideoinnin ja suunnittelun tueksi.

1-2 käynnissä oleville: Hankesuunnitelmien spiraalit ja työkalut käyttöön

3-6 Käynnissä oleville hankkeille: Innovaatiovalmennus: Kokeiluista muutokseen: Kevät 2025 kohdat 3 ja 4, syksyllä 5-6 yhdessä oppien.

Sosiaaliset innovaatiot ovat uusia, toimivia ideoita, joiden avulla löydetään ratkaisuja yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin. Niillä on yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus, ja niiden tekeminen luo uusia vuorovaikutussuhteita.

Lähde: The Young Foundation 2012

[Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa - mitä niiden erityispiirteet ovat? 2024 SOILA-koordinaatiohankkeen ja Innokylän innovaatiokatsaus \(Julkari\)](#)

Lähde: Murrey, Caulier-Grise & Mulgan (2010)
The Open Book of Social Innovation.

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

SOILAn tuki hanketoiminnalle 31.10.2024 mennessä

**Yhteensä SOILAn tilaisuuksissa
1300 eri ihmistä!**

**+ SOILA yhdessä muiden kanssa
järjestetyissä tilaisuuksissa lisäksi
3000 ihmistä**

**Lähes 60 hankesparrausporukkaa,
>120 hankekontaktointia**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

RR-ELYt

STM

Käynnissä
13
hanketta
8,86 milj
€

Haku I
2023

Haku II
2024

Haku
III 2025

Ideasta
hankkeeksi

Ideoita >60?
Sparrauksessa
ja hanke-
suunnitteluval-
menuksessa n.
28 ideaa

16.9. 24
hake-
musta
Eurassa

XX saa
rahoitu-
ksen

Jatko-
sparrat-
tavat

Uudet
ideat

Kehittämistyössä
hyvinvointialueet,
oppilaitokset, järjestöt,
yritykset, Osket,
yliopistot.
Verkostokumppaneina
mm. Itla,
Innovaatioiden
osaamiskeskus, muut
koordinaatiohankkeet
verkostot

HANKEKORTTI

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1

Hyvä tulo sijaishuoltoon

Hankkeen kesto	1.8.2024–31.7.2025, 1 v
Toteuttaja	Peräpää ry
Alue	Pohjois-Karjala
Strategisen teeman	2. Vanhemmuuden tuki

Sosiaalinen innovaatio
Kehittämme Hyvää tulo sijaishuoltoon -toimintamallin sijoituksen alkuvaiheen työskentelyyn sekä riskiarvioinnin osaksi sijoituksen alkuvaiheessa nousevina haasteina liittyvien riskien sijoittamiseen. Nämä toimivat työkaluna lastensuojelun sosiaalityössä ja lastensuojelutalouden sekä vahvistavat sijoitettavien nuorten ja heidän läheistensä sitoutumista sijaishuoltoon.

Käsitteet toimenpiteet

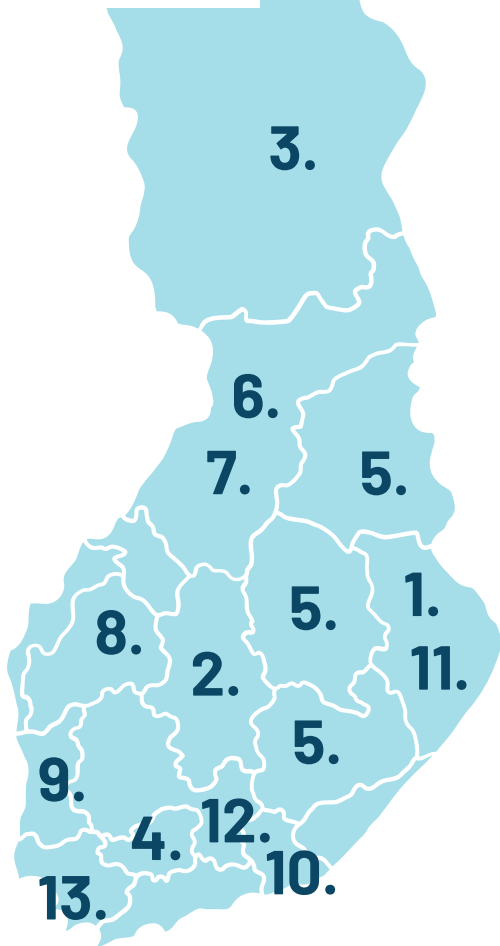
- Suurellemme viiden työpäivän ja yhteiskehittämistalouksien pohjalta hyvän sijaishuollon tulosten pöytä.
- Tutustumme ja arvioimme pilotointiyhteistyöryhmien sekä lasten, nuorten ja heidän läheistensä kanssa.

Suorat ja välilliset kohderyhmät
Suorat: Lastensuojelun sosiaalityöntekijät ja -ohjaajat, lastensuojeluyhteistyöhenkilöstö, mielenterveys- ja päihdepuoleisten työntekijät, aikuissosiaalityön työntekijät.
Välilliset: Lastensuojelun laitoshoitoon sijoitettavat 12–17-vuotiaat nuoret, vanhemmat ja muut läheiset, nuorten koulujen työntekijät, Pohjois-Karjalan sosiaal- ja kotipalveluyksikön työntekijät sekä poliisi.

Lisätietoa
Nettisivut: [Eura 2021-hanketietopalvelu](#)

SOILA 28.11.2024 EU seurantaraportissa

27

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -HANKKEET KARTALLA & AAKKOSJÄRJESTYKSESSÄ 2024

1. Hyvä tulo sijaishuoltoon
2. Jatkos – jälkihuollon yhteiskehittämisellä kohti hyvinvointia, osallisuutta ja sosiaalisia innovaatioita
3. Jätkä – Jälkihuoltopalveluiden kehittäminen Lapissa
4. Kokemus innovaatioksi ja oppimiseksi Kanta-Hämeen lastensuojelussa
5. Matkalla riittävään vanhemmuuteen
6. Monialainen osaamisentuki lastensuojelun sosiaalityössä
7. Pakopeli itsenäisyyteen
8. PerheYhdessä – Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa
9. SataSoila – Satakunnan turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
10. SOINTU – yhteiskehittämällä perheet osallisiksi lastensuojelun siirtymiin
11. TuTu – Turvaverkkoja Pohjois-Karjalan nuorten tulevaisuuteen
12. Vertaisverkko – Nivelvaiheen tukipalvelu lastensuojelun jälkihuollon palveluvalikoimaan
13. Vera-hanke

www.thl.fi/soila

[> hankkeet](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Katsaus rahoitettuihin 13 hankkeeseen tilanne 31.10.2024

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeiden päätoteuttajat

Hyvinvointialue
päätoimeksiantajana
5 hankkeessa,
osatoimeksiantajana
4 hankkeessa,
kumppanina 4
hankkeessa

Montako
toimeksiantajaa?
6 yhden
4 kahden
1 kolmen
1 neljän 4 tai
enemmän
toimeksiantajan
hanketta

Kumppaneita
mainittu 0-6

8 860 000
€

säätiö /
järjestö; 2

sosiaalialan
osaamiskeskus; 1

hyvinvointialue ;
5

ammattikorkeakoulu;
5

1. Avohuollon kehittäminen (1).
2. Vanhemmuuden tuki (5)
1+2 (3)
1. Jälkihuollon uudistaminen (3)
2. Mielenterveys- ja päihdetyö
sijaishuollon aikana (1)

Havaintoja kentältä

- Strategiset tavoitteet osuvia, kohdentaminen tarpeellista.
- Aiempi lastensuojelu-uudistus on hyvä pohja uudelle kehittämiselle (ks. SOILA:n Innovaatiokatsaus 2024.)
- Innovaatio-osaamista tarvitaan perushanketyön sijaan.
- Yhteiskehittämisen aika on otollinen

Uudistamisen kärkiä - vipuvarsia

- Osallisuus ja kokemusasiantuntijuus
 - Vanhemmuus ja vertaisuuden vahvistaminen (8/12 hanketta)
 - Lasten ja nuorten osallisuus ja vertaisuus (12/12 hanketta)
 - Kokemusasiantuntijuus eri muodoissaan (5/12 hanketta)
- Monitoimijaisuus & moniammatillisuus ja laajennettu työyhteisö –näkökulma (8/12 hanketta)
- Arjen palvelut arjen muutokset

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Hankkeiden itsearvioinnin tukeminen ja kokonaisuuden seuranta

Vaikutukset lasten, nuorten, perheiden hyvinvointiin ja pärjävyyteen – seuranta: palautekeskustelut ja –kyselyt, mittarit, lastensuojelun tilastot ym.

Laaja yhteistyö, alhaalta ylös kehittäminen, innovatiivisuus, rohkeus

aikaa ideointiin ja kehittämiseen

avoin monitoimijainen yhteiskehittäminen, nuorten ja vanhempien saaminen mukaan

innovaatio-osaaminen

toiminnan kytkeytyminen lastensuojeluinstituutioon ja sen valtarakenteisiin

yhteys paikalliseen päätöksentekoon

Keksintöjen, toimintatapamuutosten käytännön kokeilut ja soveltaminen asiakastyössä

kokeilujen ajoittuminen riittävän aikaisin

kehittämiskierrokset

palauteenkeruut

asiakkaiden ja organisaatioiden arkeen kytkeytyvät ratkaisuehdotukset

Palvelun / toimintatavan ja –kulttuurin parantuminen

Miten mielestäsi asiakkaillenne tarjottavat palvelut ovat kehittyneet sinä aikana, kun niitä on kehitetty ESR-hankkeen toimenpitein?

ratkaisu vastaa tarpeeseen

uuden toimintatavan omaksumiseen on saatu tukea

Innovaation vakiinnuttaminen ja skaalaaminen

INNOVAATION ARVIOINTI:
syntyikö uusi, sosiaalisia kumppanuuksia luova, yksilöiden ja yhteiskunnan toimintakykyä parantava, levitettävä innovaatio?

onko se aiempaa toimintaa vaikuttavampi, kestävämpi tai oikeudenmukaisempi?

muuttuivatko vallitsevat käsitykset, rutiinit, resurssivirrrat, valtasuhteet?

Systeeminen muutos: Lastensuojelu on uudistunut paremmaksi, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävämmäksi

Haasteita

- Lainsäädäntö muutoksessa mm. Lastensuojelulain kokonaisuudistus ja jälkihuollon ikärajan lasku 2024.
- Ekosysteemit eivät toimi, siirtymissä, palveluketjuissa ja kokonaisuuksissa vakavia aukkoja.
- 80 % lastensuojelun sijaishuollon palveluista on ostopalveluita. Yksityinen sektori tärkeä saada mukaan.

- Innovaatio-osaaminen uutta
- Toimintaympäristö on haasteissa: hyvinvointialueiden muutostyö jatkuu, henkilöstövaihtuvuus, henkilöstön saatavuus ja talouden tasapainotus käynnissä.
- Koronavelka, lasten ja nuorten pahoinvointi haastaa.
- Verkostot ja yhteistyökäytännöt on paikoin rikki.
- Palvelujärjestelmässä aukkoja mm. Päihde- ja mielenterveyspalvelut.

Mikä on täydentävyys ja työnjako suhteessa alueelliseen hanketyöhön?

- Yhdessä oppimisen kokonaisuus.
- Äänitorvi ja vuoropuhelun mahdollistaja alueellisen ja kansallisen tason välillä.
- Käytännön kehittämisen ja tutkimuksen vuoropuhelu paikallisessa, alueellisella ja kansallisella tasolla.

Valtakunnallinen SOILA-koordinaatiohanke on **palveluhanke**, joka tukee ELY-keskuksia ja aluehankkeita sekä kansallista työtä.

- Hankesuunnitteluvalmennus ja sparraus
- Lastensuojelun substanssituki
- Sosiaalisten innovaatioiden osaaminen ja valmennukset
- Fasilitointi ja yhdessä oppimisen tuki
- Osallisuustyö- ja kokemusasiantuntijuus
- Ohjelman viestintä ja vaikuttaminen
- Ohjelmakauden seuranta ja arviointi aluehankkeiden tuesta kansalliseen arviointiin
- Kansallinen näkymä uudistamistarpeeseen

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman tavoite

Uudistuva ja osaava Suomi, 2021–2027 –
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma →
ESR+ valtakunnallinen teema osallisuus →
Sosiaalisten innovaatioiden Suomi TL 5 →
Erityistavoite 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

"Valtakunnallinen koordinaatiohanke ja alueiden rahoittamat hankkeet muodostavat yhdessä kehittämisen kokonaisuuden, jossa ohjelmakauden päättyessä on saatu uudistettua suomalaista lastensuojelua entistä paremmaksi ja niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestävämmäksi."

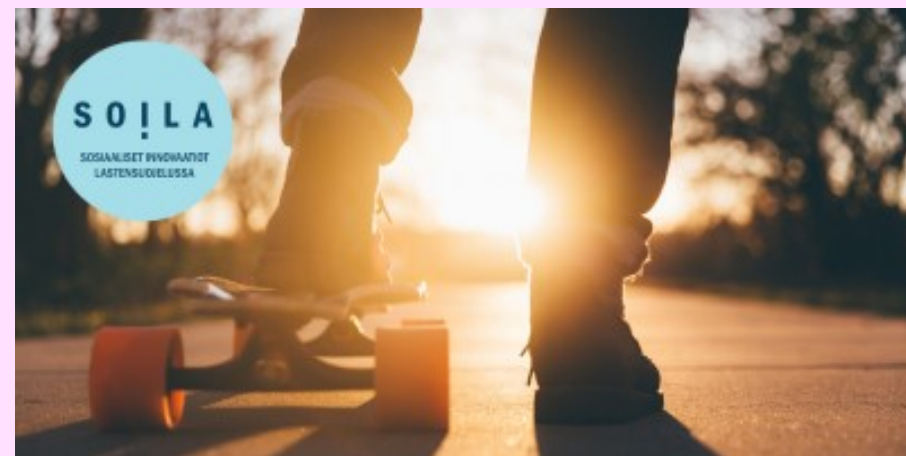
Mitkä ovat näkymät ensi vuodelle?

Kolmen raiteen
toimenpidekokonaisuus:

1. 2024 käynnistyneet hankkeet
2. 2025 vuodelle jatkosparrattavat ja käynnistyvät hankkeet
3. Kolmas rahoitushaku 2025.

1. Innovaatiovalmennus: kokeiluista muutokseen. Yhdessä oppimisen verkostojen johtaminen, viestinnän, osallisuuden, johtamisen sekä seurannan, arvioinnin ja mallintamisen.
2. Käynnistyvien tuki, sparraukset
3. Hankesuunnittelunvalmennus, hakuinfot,

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaation ja Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – kokonaisuuden pysyvämpiä tuloksia toiminnasta hanketyön päätyttyä

Lastensuojelutyö uudistuu.

Laadukkaista sosiaalisia innovaatioita kehitetään, otetaan käyttöön, levitetään ja juurrutetaan paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Nuorten ja läheisten **osallisuus vahvistuu** ja palvelut muotoutuvat nuorilähtöisemmiksi.

Raportoitua tietoa lastensuojelun **innovatiivisesta hanketoiminnasta** on viety lastensuojelun kokonaisuudistuksen edistämiseksi.

Monialainen yhteistoiminta ja **verkostoiva yhteistyö vahvistuvat.**

SOILA 28.11.2024 EU seurantaryhmässä

Euroopan unionin osarahoittama

SOILA- koordinaation yhteystiedot

- Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö, THL
- Helena Inkinen, kehittämisspäällikkö, Pesäpuu ry
- Petri Paju, hankekoordinaattori, Lastensuojelun keskusliitto

SOILA 28.11.2024 EU
seurantaryhmässä

thl.fi/soila

SOILAssa työskentelee 10 henkilön asiantuntijatyöryhmä. Kaikkien SOILAlaisten yhteystiedot ja asiantuntijakuvaukset löydät [verkkosivuiltamme](https://thl.fi/soila)

Euroopan unionin
osarahoittama

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Skyddsnät för de ungas framtid –program 2023–

Samordningsprojektet Sociala innovationer inom barnskyddet (SOILA) stöder den Skyddsnät för de ungas framtid –programmets implementering 2/2023-1/2026 (+option 2 år).

Koordinaation huvudenproducent är Institutet för hälsa och välfärd, medproducenterna Pesäpuu ry föräning och Centralförbundet för Barnskydd.

Genom att utveckla innehållen i barnskyddets öppen-, foster- och eftervård bidrar man till att de tjänster som erbjuds för ungdomar är effektiva och erbjuds i rätt tid. Genom åtgärderna stöder man livssituationen för barn och unga som är klienter inom barnskyddet, och i synnerhet för dem som placerats utanför hemmet, samt **hjälper dem att klara sig**. Genom samarbete mellan olika aktörer och utveckling av strukturerna strävar man efter sociala innovationer för att sprida och etablera de funktioner som utvecklats.

Euroopan unionin
osarahoitama

**Programmet Ett förnybart och kompetent
Finland 2021–2027 – EU:s regional och
strukturpolitik → ESF+ → Finland av sociala
innovationer Prioritet 5 → Specialprioritet
5.1 Skyddsnät för de ungas framtid**

10
anställda i
SOILA

thl.fi/soila
fi & sve

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -hankekokonaisuuden ohjelmateorian mallinnus

kevät 2024

Olsson & al (2023) Advancing Social Intervention Research Through Program Theory Reconstruction. Research on Social Work Practice, 33(6).